

REGIONALE FORSKNINGSFOND
AGDER

ÅRSRAPPORT 2015

Innhold

1. Bakgrunn og oppsummering av hovedresultater	4
1.1. Mål og prioriteringer	4
1.2. Regionale utfordringer.....	4
1.3. Bestillingsbrevets føringer	8
1.4. Hovedresultater.....	8
1.5. Strategiske prioriteringer	9
1.5.1. Bedriftsprosjekter	9
1.5.2. Forprosjekter.....	9
1.5.3. Brukermedvirkning	9
1.5.4. Kompetansemegler for offentlig sektor	9
2. Aktiviteter i perioden	10
2.1. Styre og styrets arbeid	10
2.2. Informasjonsaktiviteter/profilering	11
2.3. Tiltak for å nå spesielle målgrupper	11
2.4. Utlysninger og respons på dem.....	11
2.4.1. Regionale bedriftsprosjekter (vedlegg 1)	11
2.4.2. Forprosjekter (vedlegg 2).....	12
2.4.3. Oppsummert oversikt over tildelinger i 2015.....	12
2.4.4. 15 % - potten	12
3. Økonomi	12
3.1. Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet	12
3.2. Administrasjonskostnader	12
3.3. Resultatregnskap og balanse	13
3.4. Tildelinger - totalt, søknadstyper og målgruppe.....	14
4. Resultatrapportering	15
4.1. Prosjekt- og rapporttyper	15
4.2. Resultatindikatorer.....	16
4.2.1. Måloppnåelse.....	16
4.2.2. Formidling	17
4.2.3. Publisering	18
4.2.4. Innovasjoner.....	19
4.2.5. Samarbeid	20
5. Oppnår vi målene?	20

1. Bakgrunn og oppsummering av hovedresultater

Denne rapporten beskriver Regionale forskningsfonds Agders aktiviteter i 2015. Rapporten følger samme mal som tidligere, men når det gjelder resultatrapportering er det nye rapporteringsverktøyet (surveyXact) benyttet. RFF Agder er en av tre piloter som har benyttet dette verktøyet for 2015. Erfaringen i år tilsier at dette at det nye rapporteringsverktøyet vil gi et godt datagrunnlag for å evaluere effekten av prosjektene fondsregionene er med å finansiere. Det vil også bidra til en systematisk utvikling av kunnskapsgrunnet for fondsregionenes virksomhet, noe som er viktig for både Kunnskapsdepartementet, fylkeskommunene og ikke minst fondsstyrene.

1.1. Mål og prioriteringer

Fondets arbeid i 2015 har hatt sin basis Agders forsknings- og utviklingsstrategi fra 2009. Der fremheves det at Agder skal være en konkurransedyktig kunnskapsregion kjent for

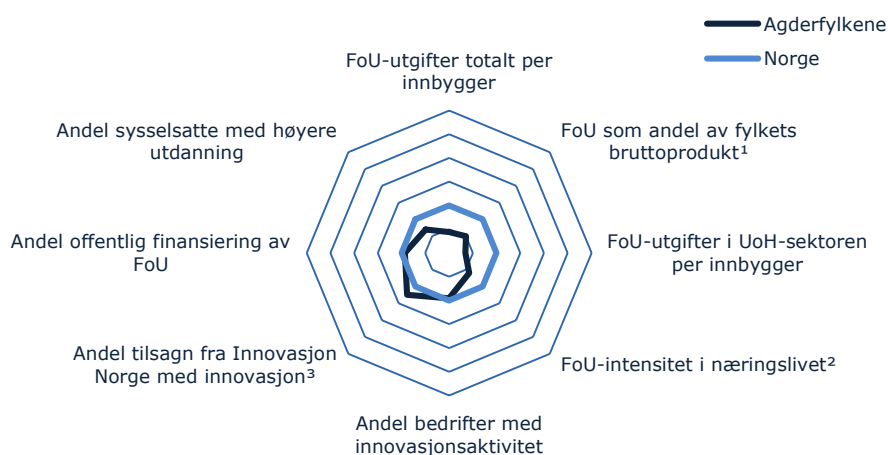
- et næringsliv og en offentlig sektor som har stor vilje og evne til å delta i og gjøre seg nytte av forskning
- internasjonal orientering
- stor innovasjonsevne
- et godt utdanningssystem
- et sterkt universitet og konkurransedyktige FoU-miljøer på sentrale områder som er viktige for regionen

RFF Agders styre mener at fondet bidrar til å utvikle regionen i den retningen som visjonen angir, noe som også bekreftes av resultatrapporteringen i kapittel 4.

1.2. Regionale utfordringer

Dette avsnittet fokuseres på utfordringer knyttet til forsknings-, utviklings- og innovasjonsaktivitet i Agderfylkene og bygger på resultatene fra Indikatorrapporten 2015.¹

Figur 1: Utvalgte indikatorer for FoU og Innovasjon i 2013 (Indikatorrapporten 2015, kapittel 5, figur 5.4.41, s. 31)

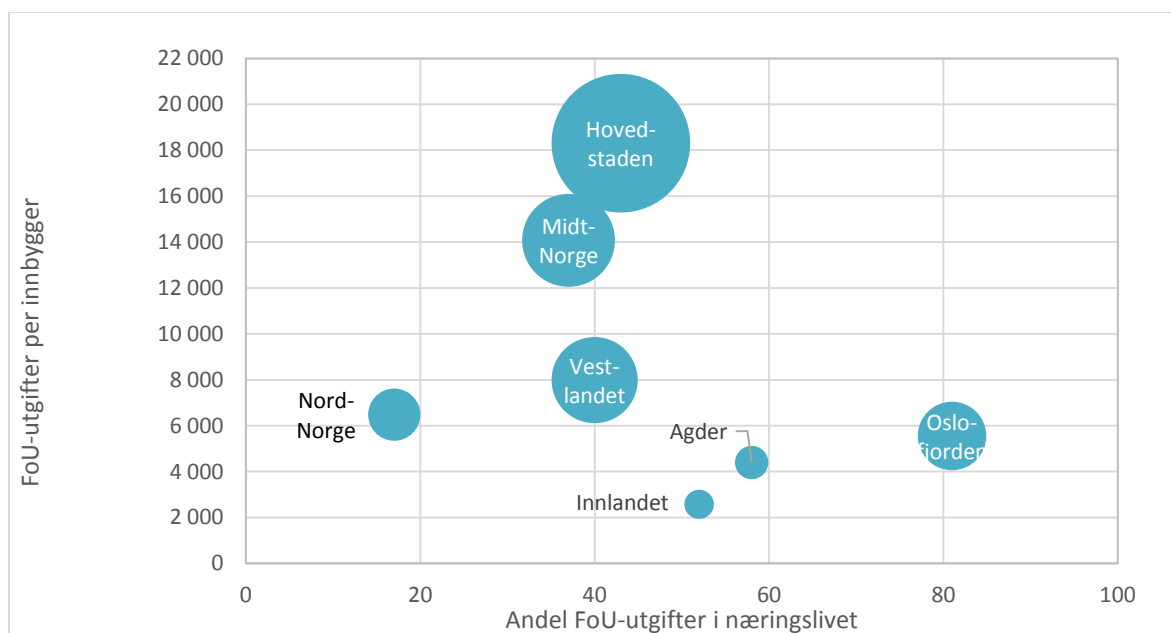

¹ Det norske forsknings- og innovasjonssystemet – statistikk og indikatorer 2015 (NIFU og Norges forskningsråd).

Figur 1 gir et relativt tydelig bilde av fondsregionens FoU-utfordringer. Sammenlignet med landet som helhet, skårer Agderfylkene relativt lavt på 5 av 8 indikatorer. For to av indikatorene ligger regionen på landsgjennomsnittet, og for én indikator skårer den høyere enn landet som helhet.

Ifølge indikatorrapporten (Gunnnes, Sandven og Spilling 2015) utgjør Agderfylkene en marginal region målt i både FoU-utgifter per innbygger og totale FoU-utgifter. Det er bare Innlandet som skårer lavere, mens Hovedstadsregionen og Midt-Norge står i en særstilling. Dette fremgår også klart av figur 2.

Figur 2: FoU-utgifter per innbygger, andel FoU-utgifter i næringslivet og totale FoU-utgifter etter forskningsfundsregion (Indikatorrapporten 2015, kapittel 5, tabell 5.1.1, s. 160)

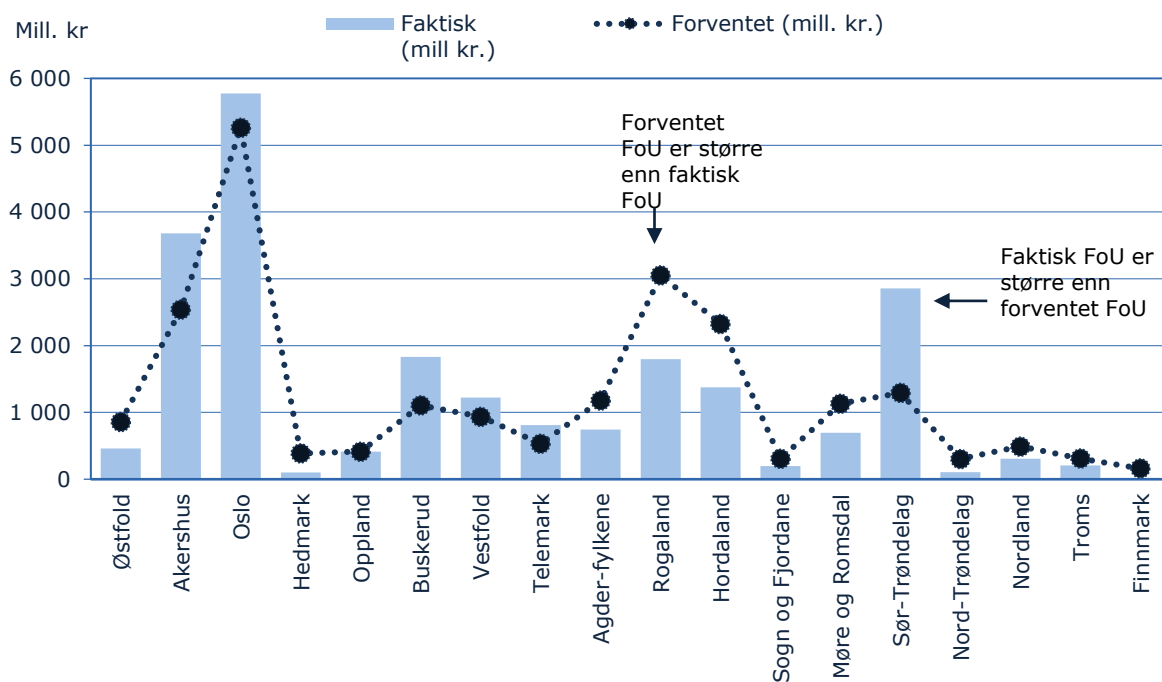

Det har blitt hevdet at offisiell FoU-statistikk gir et litt skjevt bilde av den reelle FoU-aktiviteten i landsdelen. All statistikk har feilkilder, men det er ikke grunnlag for å hevde at feilkildene er større i eller gir et skjevere bilde av Agder enn av andre fondsregioner. FoU-aktiviteten blir fordelt etter lokalisering (geografi). For instituttsektoren (der Agder har flere regionale avdelinger av nasjonale forskningsinstitutter) foretas det i statistikken en fylkesvis fordeling av aktiviteten basert på en fordelingsnøkkel. Det er med andre ord ikke slik at aktiviteten registreres ved hovedkontoret. Når det gjelder næringsstatistikken blir denne publisert både på foretaks- og bedriftsnivå. Bedriftstallene baseres på en detaljert fordeling av aktivitetene etter både næring og lokalisering (geografi). Flerbedriftsforetak som har FoU-aktivitet i flere næringer og/eller regioner blir således fanget opp. De utfordringene som fremgår av figur 1 og 2 er med andre ord reelle i den forstand at Agder skårer lavt i forhold til landet som helhet og i forhold til andre fondsregioner.

Nå er det ikke alle fondsregioner/fylker det er "naturlig" å sammenligne seg med, men Buskerud, Telemark og Rogaland kan utgjøre et interessant sammenligningsgrunnlag. Alle

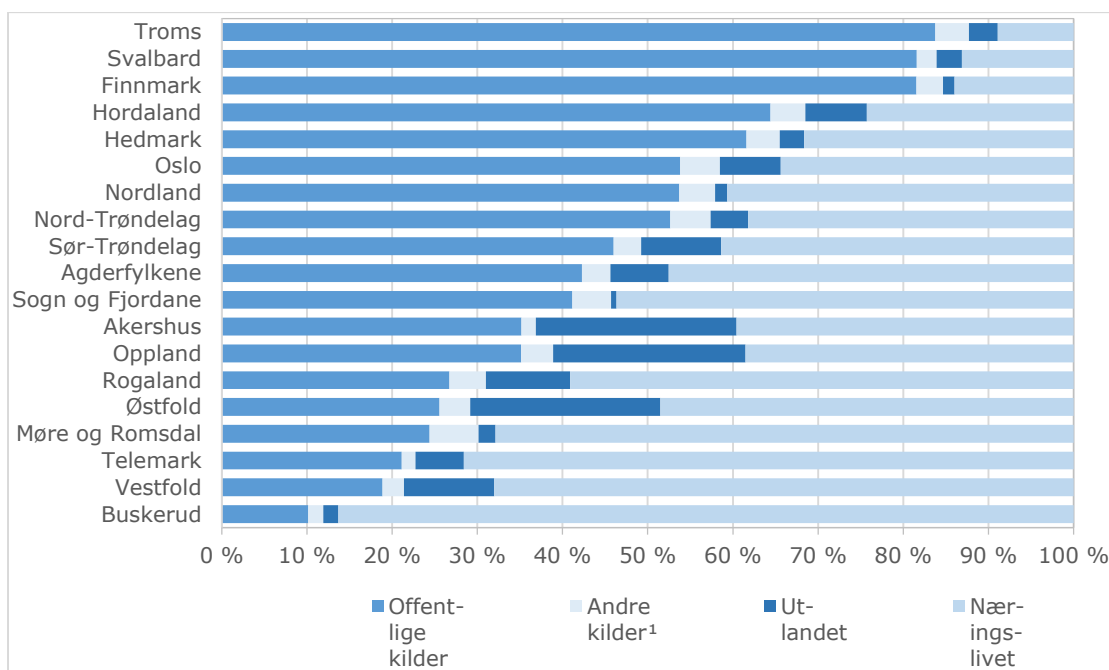
disse fylkene har relativt sterke industrielle miljøer. Rogaland har som Agder et relativt ungt universitet, mens Buskerud og Telemark har høgskole. Dersom vi ser på faktisk og forventet FoU-aktivitet i næringslivet fremgår det at for Rogalands og Agders vedkommende er den faktiske FoU-aktiviteten lavere enn den forventede, mens det motsatte er tilfelle i Buskerud og Telemark. Hvorfor er det slik?

Figur 3: Faktiske FoU-utgifter i næringslivet 2013 sammenlignet med forventet aktivitet ut fra fylkenes næringsstruktur (Indikatorrapporten 2015, kapittel 5, tabell 5.2.1, s. 165)

Hvis vi ser på FoU-utgifter etter finansieringskilde, finner vi også relativt store forskjeller mellom fylkene. I Buskerud er 86 % av FoU-aktivitetene finansiert av næringslivet. I Telemark utgjør den næringslivsfinansierte FoU-aktiviteten 72 %, i Rogaland 59 % og i Agder 47 % (jfr. figur 4). Av de fire fylkene bruker næringslivet i Rogaland definitivt mest penger på innkjøp av FoU. Kostnader til innkjøp av FoU utgjør ca 1 mrd kroner i Rogaland og ca 120 mill kroner i Agder (Kilde: SSB, statistikkbanken 02.03.2016). Når det gjelder kostnader til egenutført FoU ligger Buskerud øverst med i overkant av 2 mrd kroner. Også her kommer Agderfylkene dårligst ut med litt i underkant av 900 mill kroner. Hvis kostnader til innkjøpt og egenutført FoU summeres bruker næringslivet i Rogaland ca. 2,9 mrd kroner, Buskerud ca. 2,3 mrd kroner, Telemark ca. 1,4 mrd kroner og Agder ca. 1 mrd kroner. Her vil det være interessant å se på utviklingen over tid, men dette har det ikke vært mulig å gjøre i denne rapporten.

Figur 4: FoU-utgifter i 2013 etter fylke og finansieringskilde (Indikatorrapporten 2015, kapittel 5, tabell 5.1.5, s. 162).

Resultatene i indikatorrapporten tyder på at Agder har en rekke FoU-utfordringer sammenlignet med de fleste andre fondsregionene i Norge. I tillegg rammes Agder relativt hardt av nedgangen i offshore og offshorerelatert virksomhet. Samtidig som eksisterende næringsliv må opprettholde og videreutvikle konkurranseevnen innenfor sine kjerneområder, må foretak omstille seg og ny virksomhet. Offentlig sektor som skole, helse og eldreomsorg må også omstilles for å møte dagens og morgendagens samfunnsutfordringer. Dette er en krevende situasjon der FoU vil spille en viktig rolle for om og i hvilken grad regionen lykkes.

Regionale forskningsfond Agder (RFF Agder) representerer en betydelig styrking av forskningsinnsatsen i regionen. I 2013 utgjorde RFF Agders tildelinger 20 % av bevilgningene fra Norges forskningsråd. Det er også verdt å merke seg at kun 0,9% av Forskningsrådets totale bevilgninger gikk til Agder. Regionens andel av landets befolkning var 5,7 %, av landets bruttoprodukt 3,7 %, av sysselsettingen 5,2 % og av FoU-årsverk i alt var regionens andel 3,7 %.

Et sentralt mål for Agder er at regionens andel av Forskningsrådets totale bevilgning øker, og at både foretak og forskningsmiljøer kan hevde seg konkurransen om å hente inn forskningsmidler fra EU. Dette er viktig for at både foretak og FoU-miljøer skal kunne utvikle seg i samspill og hevde seg i konkurransen med nasjonale og internasjonale aktører. Her kan RFF Agder spille en sentral rolle når det gjelder å kvalifisere aktører for større prosjekter nasjonalt og internasjonalt.

1.3. Bestillingsbrevets føringer

I sitt bestillingsbrev ber fylkestingene RFF Agders styre om å legge følgende til grunn:

I tillegg til FoU-strategien for Agder er Regionplan Agder 2020 et sentralt grunnlag for fondsstyrets prioriteringer. Det viktigste grepet for å oppnå målene i Regionplan Agder 2020 er økt samhandling. Regionplan Agder 2020 har fem hovedsatsingsområder:

- Klima
- Det gode livet
- Utdanning
- Kommunikasjon
- Kultur

Bestillingen fra fylkestingene innebærer videre at følgende tre satsingsområder skal prioriteres ut fra gjeldende bestillingsbrev:

- Regional kvalifiseringsstøtte
- Tiltak som kan bidra til at Agder får et forskningscenter
- Utdanningsforskning

RFF Agder har allerede hatt en betydelig satsing på disse områdene. I samråd med administrasjonen i begge fylkeskommuner ble det avklart at styret i inneværende periode sto ganske fritt i prioritering av utlysninger.

1.4. Hovedresultater

I handlingsplanen for 2015-2016 ble det vedtatt at bevilgningen for 2015 og 2016 skulle sees i sammenheng, og at man i 2015 også skulle utlyse rammen for 2016. Dette ble begrunnet med at hovedprosjekter utlyst i 2015 ikke kunne forventes bevilget og startet i før 2016. Siden rammen for 2016 ble disponert gjennom utlysninger i 2015, valgte styret også å sette av midler til forprosjekter i 2016.

Den totale rammen for planlagte utlysninger i perioden var 24,15 millioner kroner. Styret avsatte 12 millioner kroner til bedriftsprosjekter, 5 millioner kroner til forprosjekter (kvalifiserings-/posisjoneringsstøtte) 2015, 4 millioner kroner til forprosjekter (kvalifiserings-/posisjoneringsstøtte) 2016 og 1,5 millioner kroner i udisponert ramme.

I 2015 avsatte fondet 1,65 millioner kroner til kompetansemegling for offentlig sektor. Dette inkluderer en 50 % stilling som er samfinansiert av Kommunenes Sentralforbund. På tross av relativt kort virketid (6 måneder), ser vi allerede effekt av aktiviteten. Det har vært drevet oppsøkende virksomhet, avholdt prosjektverksted og flere kommuner har henvendt seg for å få informasjon om utlysninger.

Det ble foretatt 6 utlysninger hvorav bevilgninger til bedriftsprosjekter med søknadsfrist 14.10.2015 og kvalifiserings-/posisjoneringsprosjekter med søknadsfrist 25.11.2015 ble foretatt 8. februar 2016. Dette betyr at den faktiske bevilgningen i 2015 var 3,5 millioner fordelt på 17 kvalifiserings-/posisjoneringsprosjekter.

Styret har sammen med RFF Hovedstaden og Oslofjordfondet hatt en fellesutlysning "Velferdsteknologi i eldreomsorgen". I den forbindelse ble det bevilget 4 millioner kroner til Kvinesdal kommune til prosjektet "Fremtidens alarmmottak: Utrede funksjonalitet, tjenestemodeller, teknologi og organisering i et regionalt perspektiv" og 4 millioner kroner til Listen AS til prosjektet "Trådløs ørepropp".

Alle utlysningene var i tråd med handlingsplanen 2015-2016.

1.5. Strategiske prioriteringer

1.5.1. Bedriftsprosjekter

Styret vedtok en tematisk åpen utlysning av bedriftsprosjekter både for å stimulere til mer konkurranse og for å gi flere aktører mulighet til å søke. Dette synes å ha vært en vellykket strategi. Det kom inn relativt mange gode søknader. To av søknadene fikk bevilgninger gjennom andre programmer i Forskningsrådet. Majoriteten av de resterende prosjektene fikk relativt høye karakterer fra fagpanelene. Det er også verdt å merke seg at majoriteten av prosjektene fokuserte på forskningsbasert innovasjon som kan hjelpe foretakene å omstille seg mot nye markeder og/eller utvikle mer miljøvennlige produkter/prosesser.

1.5.2. Forprosjekter

Styret vedtok å prioritere forprosjekter med det formål å kvalifisere aktører for å søke nasjonale og internasjonale forskningsmidler (jfr. kapittel 1.2 om regionale utfordringer). Vi ser allerede at dette begynner å bære frukter. RFF Agder vil fremover følge og dokumentere denne utviklingen nøye.

1.5.3. Brukermedvirkning

RFF Agder har i sine utlysninger innført en streng praksis i forhold til brukermedvirkning. Dette gjelder spesielt regionale kvalifiseringsprosjekter, men også de fleste andre utlysninger.

Det stilles krav om samarbeid mellom minst en bedrift/næringsklynge/ideell organisasjon/offentlig aktør og minst en forskningsinstitusjon. Det er krav om at både forskere og brukere av forskningen skal medvirke i prosjektet. Begge parter skal være aktivt involvert i prosjektet, og aktiviteten skal fremgå av budsjettet.

Brukermedvirkning er et av vurderingskriteriene, og lav karakter (C) på dette kriteriet kan medføre at søknaden avslås selv om prosjektet ellers har god kvalitet.

RFF Agder vil med dette stimulere til forskning med brukerne og reelle samarbeidsprosjekter prioriteres. På denne måten kan RFF Agder også bidra til kunnskapsdeling og interaktive læring mellom aktører som kan styrke relasjonene i det regionale innovasjonssystemet.

1.5.4. Kompetansemegler for offentlig sektor

En kompetansemeglers viktigste oppgave er å identifisere forskningsbehov hos en (i dette tilfellet) offentlig virksomhet, for deretter å megle inn passende forskningskompetanse til

virksomheten. RFF Agder har erfart at det er utfordrende å mobilisere offentlig sektor til forskning. Ordningen ble etablert i samarbeid med KS og har en prøveperiode på to år.

2. Aktiviteter i perioden

2.1. Styre og styrets arbeid

Styreverv	Navn	Stilling	Oppnevnt av
Styreleder	Knut Brautaset	Pensjonist/tidligere rektor Høgskolen i Agder	Aust-Agder
Nestleder	Camilla Dunsæd	Rådmann i Kvinesdal kommune	Vest-Agder
Styreprerentanter	Tellef Inge Mørland	Fylkespolitiker/ opposisjonsleder	Aust-Agder
	Nere Skomedal	Direktør engineering divisjonen Umoe Mandal	Vest-Agder
	Inger Nilsen Holen	Koordinator Regionplan Agder 2020, Vest-Agder fylkeskommune	Forskningsrådet
	Anne-Grete Ellingsen	Klyngeleder GCE NODE	Forskningsrådet
Numeriske vararepresentanter	Jan-Inge Tungesvik	Regiondirektør KS	Aust-Agder
	Åse Gunhild Woie Duesund	Pensjonist/ tidligere stortingsrepresentant	Aust-Agder
	Didrik Malthe-Sørenssen	Pensjonist/ tidligere direktør utviklingsavdelingen GE Healthcare	Vest-Agder
	Anne Aunevik	FoU-rådgiver Kristiansand kommune	Vest-Agder
	Hilde B. Nordvik	Operational Manager, Saint-Gobain Ceramic Materials AS	Forskningsrådet
	Tor Borgar Hansen	Senioranalytiker Oxford Research	Forskningsrådet
Observatør	Siren Neset	Regionansvarlig Agder, Norges forskningsråd	

Tabell 1: Styremedlemmer i Regionale forskningsfond Agder

Det har ikke vært endringer i styrets sammensetning i 2015.

Det har vært avholdt 5 styremøter og styret har behandlet 49 saker. I mars 2015 ble handlingsplan for 2015-2016 vedtatt. Grunnen til en ettårig handlingsplan var at RFF Agder ønsket å være fleksibel med hensyn til ny FoUol-strategi som var under utarbeiding.

Styreleder har deltatt på felles styreledersamlinger for Regionale forskningsfond.

Sekretariatet har bestått av sekretariatsleder Bodil Slettebø Lindestad (100 % stilling) frem til 1. september 2015 og rådgiver Manuel Birnbrich i Vest-Agder fylkeskommune (20 % stilling).

Tone Haraldsen tiltro som ny sekretariatsleder 1. oktober.

Sekretariatsleders lønn dekkes gjennom administrasjonskostnader for fondet. Aust-Agder fylkeskommune bidrar med "infrastruktur" (kontorplass, regnskapstjenester, med mer). Vest-Agder fylkeskommune bidrar med en 20 % stilling inn i sekretariatet.

Sekretariatet har vært representert på alle læringsarenaer arrangert av Forskningsrådet. I tillegg har sekretariatsleder deltatt på alle sekretariatsledermøter for RFF.

2.2. Informasjonsaktiviteter/profilering

RFF Agder arbeider tett sammen med Forskningsrådets regionale representant når det gjelder å informere om og profilere fondets aktiviteter. Utover løpende aktiviteter knyttet til veiledning av enkeltsøkere, var fondet representert på følgende arenaer i 2015:

- Den Store Penedagen (14.01.2015 og 01.09.2015) - dette var et nytt tiltak, opprinnelig initiert av NHO Agder. Det var svært vellykket, og andre regioner har eller er i ferd med å adoptere systemet.
- Agderkonferansen, stand sammen med Forskningsrådet (22.01.2015)
- Forskningsrådsarrangement: SkatteFUNN Åpen dag i Grimstad, deltakelse med presentasjon sammen med øvrige VMA (12.05.2015).
- Forskningsrådsarrangement: Prosjektverksted for bedrifter 20.5 i KRS; deltakelse med presentasjon av muligheter for i RFFA (20.05.2015).
- Hagefest og speed-dating i Kvinesdal (28.05.2015).
- Blue Growth-seminar i regi av Internasjonalt fagråd; deltakelse med presentasjon av kvalifiserings- og posisjonierungsstøtte (05.06.2015).
- Informasjonsmøte i Brussel i regi av Europakontorene (12.10.2015)
- Strategisk dialogmøte mellom Agder og Forskningsrådet (15.10.2015)
- Seminar om tverrfaglig forskning Universitetet i Agder (02.10.2015)
- Seminar om kulturlivet på Sørlandet Universitetet i Agder(20.11.2015)

Sekretariatsleder deltok også i utarbeidelsen av Agders nye FoUol-strategi 2015 og har gitt innspill til fylkestingenes bestillingsbrev for 2016.

Nyheter fra fondet, generell informasjon og alle styreprotokoller offentliggjøres på nettsidene til fondet.

2.3. Tiltak for å nå spesielle målgrupper

Den store pengedagen kan betraktes som et tiltak for å nå en spesiell målgruppe i den forstand at den er rettet mot aktører som ikke har eller har begrenset erfaring med virkemiddelapparatet. Den er et forsøk på å senke terskelen for å ta kontakt, og flere aktører som har vært på speed dating med RFF har kommet med søknader om forprosjekter som følge av dette tiltaket.

2.4. Utlysninger og respons på dem

2.4.1. Regionale bedriftsprosjekter (vedlegg 1)

- 1 utlysning (14.10.2015)
- Samlet ramme for utlysningen 12 000 000 kroner
- 14 søknader (totalt)

- Omsøkt beløp 33 120 000 kroner (totalt)
- 2 av søknadene flyttet over og fikk bevilgning fra andre programmer i Forskningsrådet.
- Vedtak om bevilgning på styremøte 8. februar 2016. Prosjektene rapporteres i årsrapport for 2016, dvs. det året de bevilges og regnskapsføres.

2.4.2. Forprosjekter (vedlegg 2)

- Seks utlysninger av forprosjekter i 2015
- Samlet ramme for utlysning 5 000 000 kroner + 1 000 000 kroner øremerket kompetansemeglingsprosjekter
- 40 søknader (totalt)
- Omsøkt beløp 8 225 000 kroner (totalt)
- Bevilget 3 500 000 kroner totalt (+ 1 400 000 februar 2016)
- 59 % av søkerne har fått innvilget forprosjekt
- Utlysning med søknadsfrist 29.11.2015 ble behandlet på styremøtet 08.02.2016. Prosjektene som fikk innvilget støtte rapporteres i årsrapport for 2016, dvs. det året de bevilges og regnskapsføres

2.4.3. Oppsummert oversikt over tildelinger i 2015

Totalt sett ble det bevilget prosjekter for 3,5 millioner kroner til kvalifiseringsprosjekter. Det ble også bevilget 650 000 til kompetansemegling som regnskapsføres som et eget prosjekt. Bevilgningen på 1 million kroner til kompetansemeglingsprosjekter overføres til 2016. RFF Agder vil legge føringer på disse midlene i forhold til utlysninger i handlingsplan for 2016-2017.

2.4.4. 15 % - potten

Styret har sammen med RFF Hovedstaden og Oslofjordfondet hatt en fellesutlysning "Velferdsteknologi i eldreomsorgen". I den forbindelse ble det bevilget 4 millioner kroner til Kvinesdal kommune til prosjektet "Fremtidens alarmmottak: Utrede funksjonalitet, tjenestemodeller, teknologi og organisering i et regionalt perspektiv" og 4 millioner kroner til Listen AS til prosjektet "Trådløs ørepropp".

3. Økonomi

3.1. Bevilgning fra Kunnskapsdepartementet

RFF Agders ordinære tildeling utgjorde 14 109 000 for 2015.

I tillegg mottok RFF Agder 11 385 000 kroner fra 15 % potten.

3.2. Administrasjonskostnader

RFF Agder brukte 1 252 556 kroner i administrasjonskostnader i 2015.

Av dette utgjorde styrekostnadene 256 324 kroner.

Samlede administrasjonskostnader utgjorde 8,9 % av fondets ordinære tildeling og 4,9 % av fondets tildeling inklusive bevilgning fra 15 % potten.

Administrasjonskostnadene for 2015 var 17 444 kroner lavere en budsjettet.

3.3. Resultatregnskap og balanse

Resultat og balanse for RFF Agder vises nedenfor. Når tilsagn er vedtatt, blir totalbeløpet per prosjekt avsatt i bundne fond. Utbetalinger skjer i henhold til kontrakt. Vi har på denne måten til enhver tid oversikt over disponerte og udisponerte midler.

RFF AGDER RESULTATREGNSKAP 2015

	2015	2014
Inntekter		
Bevilgning fra KD	14 109 000	13 685 000
Renteinntekter	1 340 101	1 663 103
15%-potten	11 385 000	3 750 000
SUM INNTEKTER	26 834 101	19 098 103
Kostnader		
Sekretariatskostnader	996 232	1 107 707
Styrekostnader	256 324	215 649
SUM ADMINISTRASJONSKOSTNADER	1 252 556	1 323 356
Bevilgninger		
Prosjekter bevilget	3 500 000	19 639 000
Kompetansmegling bevilget	650 000	
15% pott bevilget	8 000 000	3 750 000
Resultat		
Udisponerte midler ordinær tildeling (avsatt til utlysning av bedriftsprosjekter oktober og forprosjekter november 2015)	9 959 000	-540 897
Udisponerte midler 15 % potten	3 385 000	-

RFF AGDER BALANSE 2015

	2015	2014
Eiendeler		
Bankinnskudd	48 653 850	5 579 764
SUM EGENKAPITAL	48 653 850	5 579 764
Egenkapital		
15% ikke disponert	3 385 000	
Bundne fond	38 752 366	52 182 084
Ikke dipsonerte midler	6 516 484	3 614 980
SUM EGENKAPITAL	48 653 850	55 797 064

3.4. Tildelinger - totalt, søknadstyper og målgruppe

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Innvilget støttebeløp i 1000 kroner
Havforskningsinstituttet, Flødevigen Forskningsstasjon	Sjørretkartlegging på Agderkysten	200
TEKNOVA AS	SmartBorder	200
Universitetet i Agder	Påvisning av Gyrodactylus salaris ved DNA-analyse av vannprøver fra ulike elver	200
SMART INSPECTION AS	Deteksjon ved hjelp av sensorer	200
GCE NODE SERVICE AS	Deep-Sea-Mining-Operations	300
TEKNOVA AS	Inspection of deformation of vaults in tunnels using ViaPPS laser scanning system	200
ESNA AS	Forprosjekt for neste generasjon luftputekatamaran for offshore operasjoner	200
AGDERFORSKNING AS	Posisjoneringsprosjekt Innovative eHealth Procurement	200
Elkem Solar AS - Kristiansand	Low resistivity solar cells and influence on different module concepts regarding hot spots	200
Universitetet i Agder	Tidlig identifisering av livstruende tilstander ved bruk av Tidlig Identifisering av Livstruende Tilstander (TILT) ved Sørlandet sykehus	200
AGDERFORSKNING AS	Regionale mønstre av årsaker til frafall i yrkesfaglig utdanning og opplæring.	200
Havforskningsinstituttet, Flødevigen Forskningsstasjon	Optimalisering av datainnsamling i marine bevaringsområder	200
TEKNOVA AS	Monitoring of Fingerboards for Operational Safety	200
Bioforsk	Utvikling av kunnskap for design og drift av Aquaponic-systemer for bærekraftig matproduksjon	200
Agder Energi Nett AS	Ny sensorteknologi for tilstandsbasert vedlikehold av trestolper	200
Smaken av Grimstad AS	Ny emballasjeteknologi anvendt på innovative grønnsaksprodukter for økt bruk av norske grønnsaker i nye måltidskonsepter.	200
TRILOBITE MICROSYSTEMS AS	Heavy Metals Catcher - Separation of particles for heavy metals bioremediation and biomining	200
Kompetansemegler		650
Totalt		4 150

Tabell 2: Søknader om forprosjekter (kvalifiserings- og posisjoneringsstøtte) og kompetansemegling bevilget i 2015 (i 1000 kroner)

Søknadstype/ bevilgningsår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	TOTALT
Regionale kvalifiseringsprosjekter	2 338,5	800	8 158	4 280	3 889	3 500	22 465,5
Regionale institusjonsprosjekter	8 000		10 087	15 000			32 500
Regional bedriftsprosjekter		8 952	1 209	6 819			16 980
Regionale offentlige prosjekter				6 000	12 750		18 750
Regional forskerprosjekter					3 000		3 000
Kompetansemegler						650	650
TOTALT	10 338,5	9 752	19 453,5	32 099	19 639	4 150	95 432

Tabell 3: Tildelinger fordelt på søknadstyper og år (i 1000 kroner)

Målgruppe/ bevilgningsår	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Sum (i 1000 kroner)	Sum (i %)
Næringsliv	400	9 152	4 467	8 914	1 864	1 500	26 297	28 %
FoU- institusjoner	9 776	600	14 186,5	17 185	4 325	2 000	48 072,5	51 %
Offentlig sektor	162,5	0	800	6 000	13 450		20 412,5	22 %
Sum	10 338,5	9 752	19453,5	32 099	19 639	3 500	94 782	100 %

Tabell 4: Fordeling av midler på målgruppe og år i 1000 kroner

4. Resultatrapportering

I henhold til KDs retningslinjer rapporterer RFF Agder i år for første gang på et felles sett av parametere for alle fondsregioner. RFF Agder er en av tre fondsregioner som benytter en nettbasert prosjektrapporteringsløsning for dette formålet. Både forprosjekter og hovedprosjekter har benyttet denne løsningen. Det har vært noen innkjøringsproblemer som har medført at ikke alle prosjektene har benyttet prosjektrapporteringsløsningen, men RFF Agder regner med at dette løser seg i løpet av 2016.

Datasettene for 17 prosjekter var innrapportert ved fristens utløp. Det inngår en del erfaringsbasert læring i knyttet til brukergrensesnitt, datafangst og predefinerte rapporter og analyseformer. Dataene skal ekstraheres på en fornuftig måte, noe som også medfører en læringsprosess. RFF Agders erfaring så langt er at verktøyet er lovende og vil gi et godt grunnlag for analyser av effekt og resultater av fondets virksomhet. Det vil også gi et godt grunnlag for komparative analyser. Dette vil i sin tur gi viktig informasjon til RFF Agders styre og Kunnskapsdepartementet. Det vil også bidra til systematisk utvikling av kunnskapsgrunnlaget for fondsregionenes virksomhet.

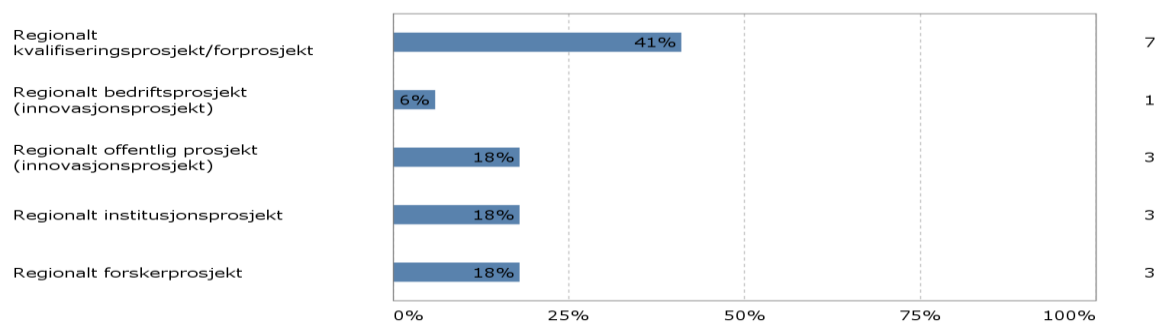
4.1. Prosjekt- og rapporttyper

Resultater i forhold til outputindikatorene som beskrives i neste kapittel, må tolkes i lys av hvilke type prosjekter som rapporteres. Det for eksempel er rimelig å forvente at output i forhold til formidling, publisering og innovasjon vil være vesentlig lavere for forprosjekter enn for hovedprosjekter.

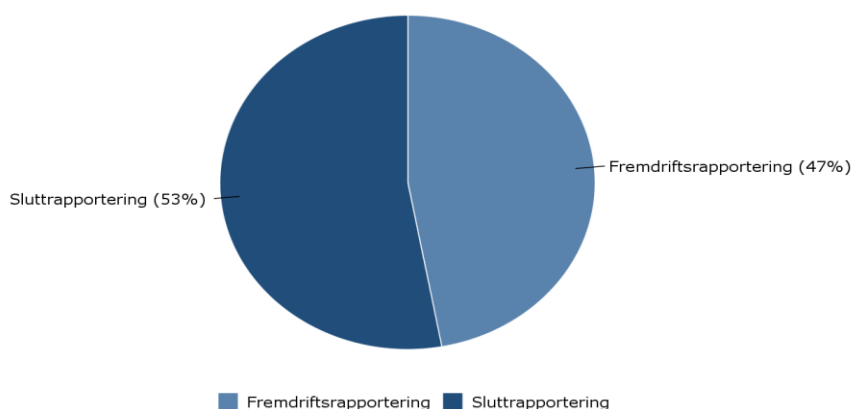
Det er også rimelig å forvente at en populasjon der hovedtyngden består av bedriftsprosjekter (og muligens også offentlige prosjekter) vil skåre høyere på innovasjon enn en populasjon der hovedtyngden består av for eksempel forskerprosjekter.

Det kan forventes at en populasjon med mange fremdriftsrapporter og få sluttrapporter vil ha et noe lavere output enn en populasjon med mange sluttrapporter og få fremdriftsrapporter.

Figur 1: Rapporter fordelt på prosjekttyper

Figur 2: Rapporter fordelt på rapporteringstype

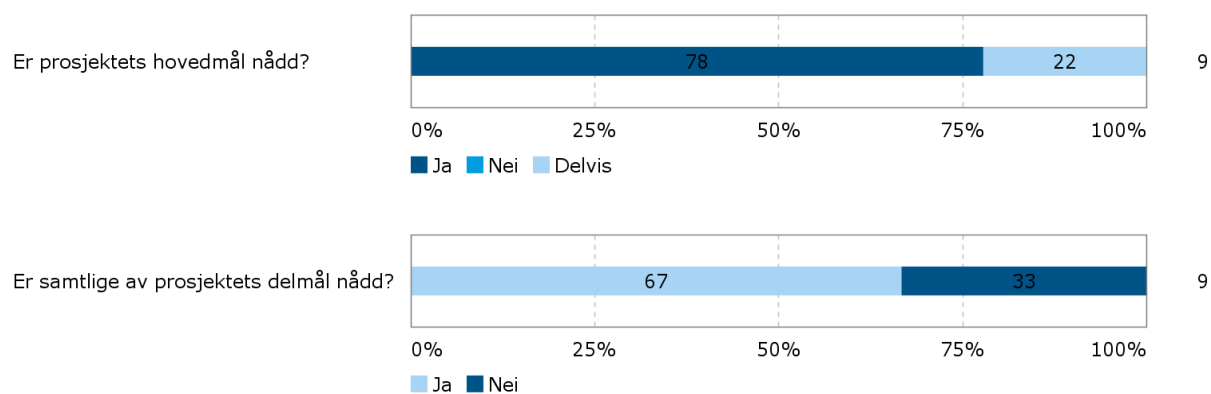

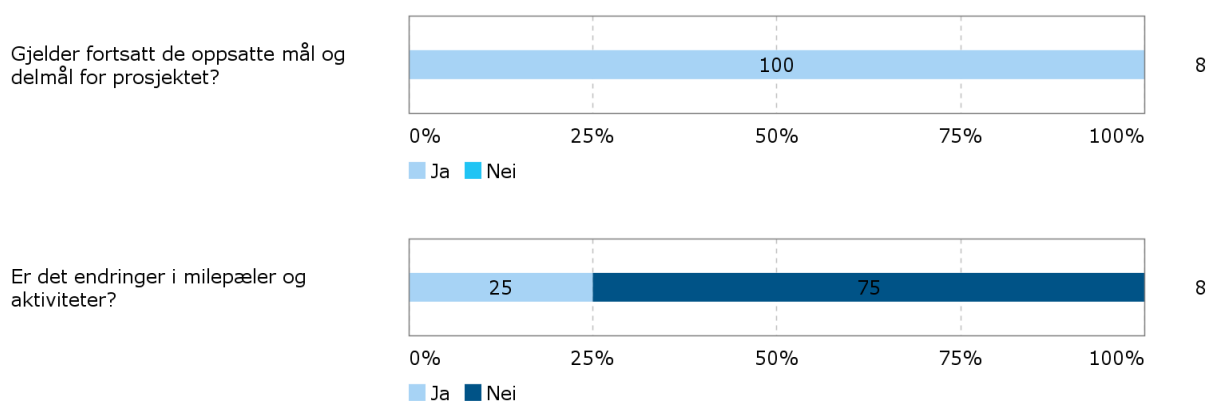
4.2. Resultatindikatorer

4.2.1. Måloppnåelse

Alle prosjektene blir spurt om hovedmål og delmål med prosjektet er oppnådd, samt andre endringer i prosjektet knyttet til prosjektplan og økonomi.

Figur 3: Måloppnåelse i prosjektene

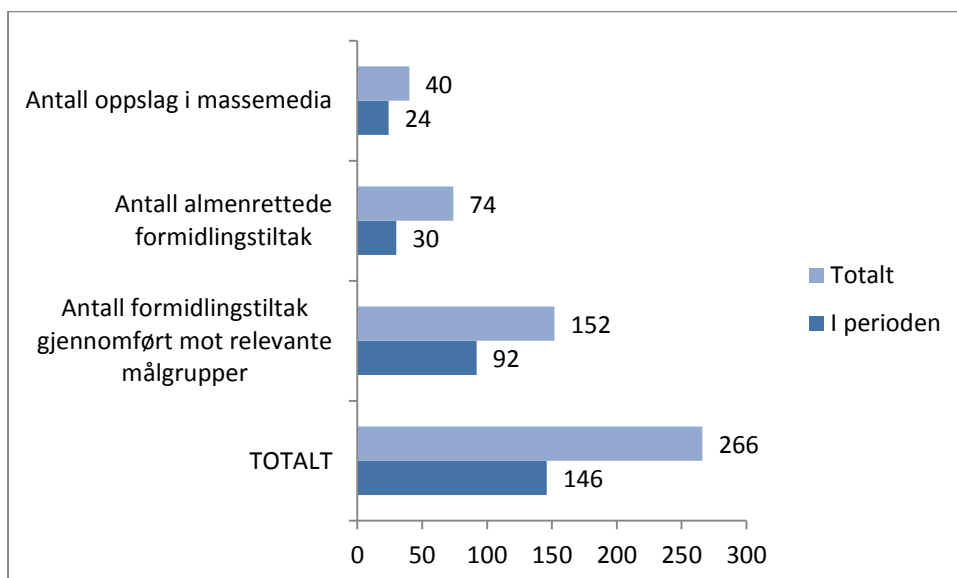

Figur 3 viser at måloppnåelsen er relativt god, men den kan antagelig bli bedre. Det er viktig å huske på at et prosjekt ofte vil endre seg over tid, men det kan også tenkes at en bedre oppfølging av prosjektene - og spesielt hovedprosjektene, kan bidra til høyere måloppnåelse. RFF Agder vil derfor begynne å avholde møte/workshop med alle hovedprosjekter en gang i året. Erfaringer fra andre fondsregioner tilsier at dette kan være viktig for å opprettholde progresjon og bidra til måloppnåelse. I tillegg kan dette fungere som en arena der prosjektene lærer av hverandre og utvikler sine nettverk. Det er også blitt avdekket behov for læring knyttet til økonomirapportering, og dette samt andre problemstillinger kan tas opp på slike møter.

4.2.2. Formidling

I dette kapittelet gjøres det rede for hvilke resultater prosjektene rapporterer i forhold til formidling, publisering, innovasjon og samarbeid.

Figur 4: Formidling i rapporteringsperioden og totalt (absolutte tall)

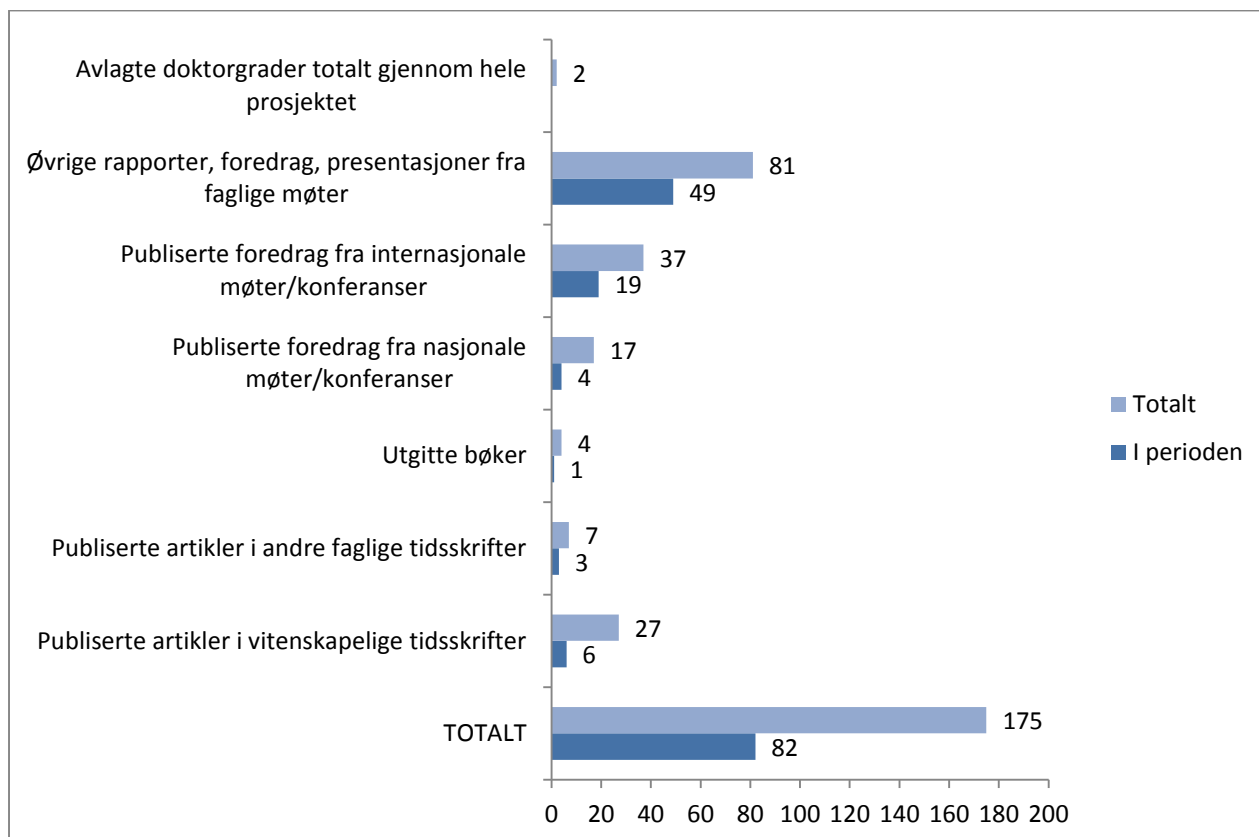

Figur 4 viser at prosjektene har en relativt omfattende formidlingsvirksomhet. Det er viktig å understreke at det her er snakk om kun 17 prosjekter, og at 7 av dem er forprosjekter.

En nærmere vurdering av resultatene forutsetter imidlertid at de sammenlignes over tid og med andre fondsregioner.

4.2.3. Publisering

Figur 5: Publisering i rapporteringsperioden og totalt (absolutte tall)

Av figur 5 fremgår det at prosjektene publiserer relativt mye. Det er verdt å merke seg at det er fullført 2 doktorgrader. Dette er svært positivt.

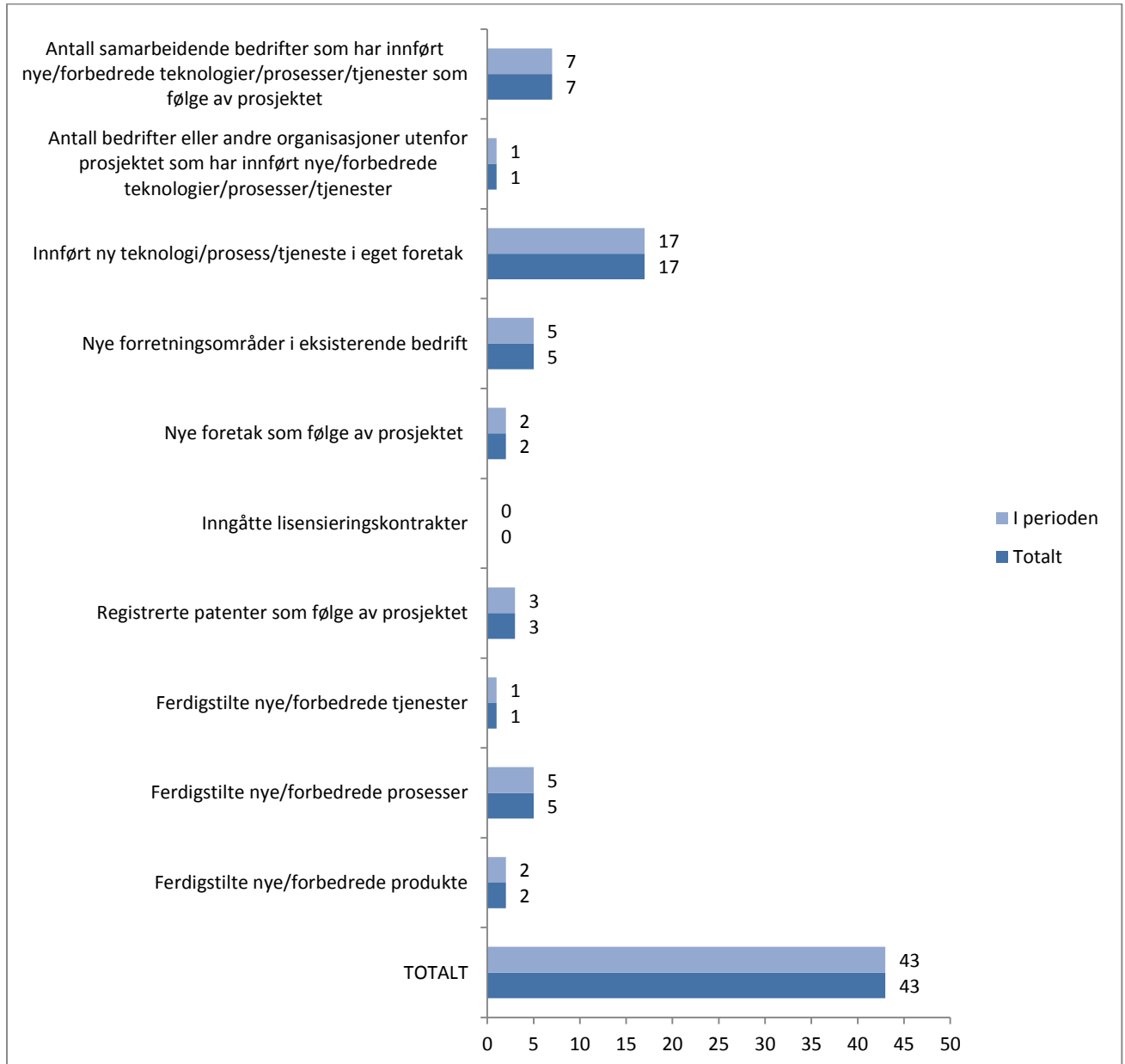
Av totalt 175 ulike typer publikasjoner er det imidlertid kun 27 som er publisert i vitenskapelige tidsskrift.

En svakhet ved den nåværende datainnhenting er at den ikke skiller mellom nivå 1 og nivå 2 publikasjoner. Det fremgår heller ikke om publiseringene er fagfelleverderte. Her er det nok grunnlag for å videreutvikle rapporteringen.

Det bør innføres et skille mellom nivå 1 og nivå 2 publiseringer. Dersom FoU-aktører i Agder skal hevde seg i nasjonal og internasjonal konkurranse om forskningsmidler kan publiseringer i nivå 2 tidsskrifter være avgjørende. Publiseringskanaler gir også en indikasjon på miljøenes kvaliteter og ambisjoner.

4.2.4. Innovasjoner

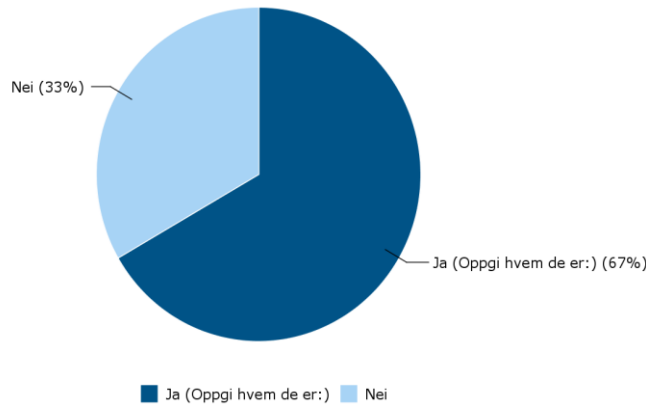
Figur 6: Ulike typer innovasjoner internt, i samarbeidende og eksterne bedrifter/organisasjoner i rapporteringsperioden og totalt(absolutte tall)

Det er særlig to forhold det er verdt å merke seg i figur 6. Det ene er at det ikke er avvik mellom antall innovasjoner i rapporteringsperioden og totalt antall innovasjoner. Dette har antagelig sammenheng med at innovasjoner først rapporteres når prosjektene avsluttes. Det andre forholdet er det totale antall innovasjoner som innrapporteres. Dette er høyt tatt i betraktning at det kun er 17 prosjekter. 7 av disse er forprosjekter, noe som kan indikere at også forprosjektene gir positive resultater i form av innovasjoner. Her er det imidlertid mulig å gå dypere inn i datamaterialet og analysere resultatene grundigere siden all informasjon er registrert pr prosjekt. Dette er noe RFF Agder vil se på fremover.

4.2.5. Samarbeid

Figur 7: Nye samarbeidspartnere som følge av prosjektet

To tredjedeler av de prosjektansvarlige rapporterer at prosjektet har gitt dem nye samarbeidspartnere. Dette er en positiv effekt som kan bidra til interaktiv læring og styrking av det regionale innovasjonssystemet i Agder. Jo flere som samarbeider og lærer av hverandre, jo større sannsynlighet er det for at nye, gode ideer oppstår. Et annet element er at analyser av Agders innovasjonssystem(er) tyder på at linken mellom forsknings- og erfaringsbasert kunnskap bør styrkes. Dette er en av grunnene til at RFF Agder som nevnt kapittel 1.5, har en relativt streng praksis når det gjelder samarbeid. Gjennom erfaring i prosjektene kan dette ha bidratt til at enkelte aktørers holdninger til samarbeid har endret seg i positiv retning. Å lære å samarbeide på tvers av fag, sektorer og kulturer er vanskelig og tar tid.

5. Oppnår vi målene?

I følge Kunnskapsdepartementets retningslinjer skal regionale forskningsfond

1. Styrke forskning for regional innovasjon og utvikling
 - a. RFF Agder har finansiert prosjekter av god kvalitet innenfor regionens prioriterte satsingsområder. RFF Agder har medvirket til å realisere SFI Mechatronics.
 - b. Figur 6, kapittel 4 viser at prosjekter RFF Agder er med å finansiere medvirker til økt innovasjon i bedrifter og offentlige virksomheter.
 - c. Figur 7 viser at prosjektene også stimulerer til samarbeid i regionen.
2. Mobilisere til økt FoU-innsats i regionen
 - a. Både figur 5 og figur 6 i kapittel 4 dokumenterer at prosjekter RFF Agder er med å finansiere stimulerer til økt FoU-innsats i regionen
3. Bidra til økt forskningskvalitet og utvikling av gode FoU-miljøer i regionen
 - a. Etableringen av SFI Mechatronics viser at RFF Agder bidrar til utvikling av gode FoU-miljøer i regionen.

- b. Når det gjelder økt forskningskvalitet har vi pr i dag ikke gode nok indikatorer til å dokumentere RFF Agders effekt, og det har vært utlyst relativt få midler til forskerprosjekter.

- 4. Skape utviklings- og læringsarenaer der regionale erfaringer kan drøftes i relasjon til nasjonal og internasjonal kunnskap og aktiviteter
 - a. RFF Agder arbeider sammen med andre virkemiddelaktører på dette punktet, spesielt Forskningsrådets regionale representant, men hovedfokus har vært på mål 1-3.

- 5. Sørge for tett samspill mellom aktiviteter i regionen og deres relasjoner til andre nasjonale og internasjonale programmer
 - a. Her arbeides nå i økende grad opp mot Forskningsrådet, samt aktører som Sørlandets Europakontor og internasjonalt fagråd.

Bedriftsprosjekter 2015 – respons på utlysningen

Prosjektansvarlig	Prosjekttittel	Søkt støttebeløp i 1000 NOK
SAINT GOBAIN CERAMIC MATERIAL AS	High purity silicon carbide powder for semiconductor applications	2 840
TEGMA AS	Thermoelectric generators for maritime applications <i>(innvilget hos MAROFF)</i>	3 000
REDUSER STRESS AS	Stressbalanse	1 500
EYDE-NETTVERKET	ClusterCore - verktøy for klyngeledelse	1 500
NATIONAL OILWELL VARCO NORWAY AS	Safety Enabling Automated Personnel Tracking System	2 205
Bergene Holm AS	Bergene Holm Grønt karbon	1 500
NATIONAL OILWELL VARCO NORWAY AS	Continuous online fiber rope condition monitoring for safe heave compensated lifting of heavy offshore loads	2 000
FLEKKEFJORD ELEKTRO AS	Elektrisk vinsj med ultrakompakt drivlinje for krevende dynamikk	3 000
FARSUND 365 AS	The American Lista. Culture- and art-based attraction development and American-Norwegian travel route products.	3 000
Scanwatt AS	Produksjon av verdifullt nikkell råjern fra fartig avfall	3 000
TEGMA AS	Industrializing Thermoelectrics: Reliable and High Performance Modules and Scalable Production Processes <i>(innvilget hos ENERGIX)</i>	3 000
ESNA AS	Utvikling av neste generasjon Surface Effect Ship (SES) for offshore operasjoner	3 000
CDYNAMICS AS	Ny type trål for pelagisk fiske	1 750
FJORDSERVICE FLEKKEFJORD AS	Produksjon av rent sjøvann til landbasert akvakultur på Agder	1 825
Totalt		33 120

Vedlegg 2

Forprosjekter 2015 - respons på utlysningene

Prosjektansvarlig	Prosjektittel	Søkt støtte-beløp i 1000 kroner
MARKEDSLABBEN AS	Wind Farm Optimizer	200
GCE NODE	Et hav av energi	200
TEKNOVA AS	Smart micro-nanosensor array system for large-scale cancer screening and prevention	200
ELKEM AS	Additive manufacturing of components from Si-based powder compositions	200
Teknova AS	Sensorer til å måle data for videre automatisering av nikkell- og kobberutfellingen	200
Agderforskning	Exploring integration as emplaced practice	200
GE Healthcare AS, Lindesnes Fabrikker	Økt produktivitet med ny og fremtidsrettet teknologi - kontinuerlig krystallisering	200
Havforskningsinstituttet, Flødevihen Forskningsst.	Sjøørretkartlegging på Agderkysten	200
Universitetet i Agder	What is driving socio-ecological resilience in coastal ecosystems? A pilot study on recreational fishing for sea trout in Skagerrak	275
Oxford Research AS	Program for bedre gjennomføring i videregående opplæring	100
Kristiansand kommune	KVALIFISERINGSSTØTTE MED POSISJONERINGSPROSJEKTET GO GREEN AND STAY GLOBAL IN AGDER	300
Fiskeeksperten Reinhartsen Holding AS	Den sunneste og beste fiskematen	200
Me & Mine AS	Disco Light - Nytt læringsunivers (første fase)	200
TEKNOVA AS	SmartBorder	200
Universitetet i Agder	Påvisning av Gyrodactylus salaris ved DNA-analyse av vannprøver fra ulike elver	200
SMART INSPECTION AS	Deteksjon ved hjelp av sensorer	200
GCE NODE SERVICE AS	Deep-Sea-Mining-Operations	300
TEKNOVA AS	Inspection of deformation of vaults in tunnels using ViaPPS laser scanning system	200
Universitetet i Agder	Grønt skift ? ingeniørutdannelsen som endringsdriver	200
ESNA AS	Forprosjekt for neste generasjon luftputekataran for offshore operasjoner	200
AGDERFORSKNING AS	Posisjoneringsprosjekt Innovative eHealth Procurement	200
BÅTSERVICE MANDAL AS	Optimalisering av saktegående skrog for el-fartøy	200
Elkem Solar AS - Kristiansand	Low resistivity solar cells and influence on different module concepts regarding hot spots	200
Kristiansand kommune	KVALIFISERINGSSTØTTE MED POSISJONERINGSPROSJEKTET GO GREEN AND STAY GLOBAL IN AGDER	300
SUNSENSE AS	Future Learning -- MOOC utprøving	300
Universitetet i Agder	Tidlig identifisering av livstruende tilstander ved bruk av Tidlig Identifisering av Livstruende Tilstander (TILT) ved Sørlandet sykehus	200
Kristiansand kommune	KVALIFISERINGSSTØTTE MED POSISJONERINGSPROSJEKTET GO GREEN AND STAY GLOBAL IN AGDER	300
AGDERFORSKNING AS	Regionale mønstre av årsaker til frafall i yrkesfaglig utdanning og opplæring.	200
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET FORSKNINGSSTASJONEN FLØDE	Optimalisering av datainnsamling i marine bevaringsområder	200
Universitetet i Agder	Læring, innovasjon og kultur i den skandinaviske velferdsstaten	200
AGDERFORSKNING AS	Posisjoneringsprosjekt Innovative eHealth Procurement	150
TEKNOVA AS	Monitoring of Fingerboards for Operational Safety	200
Bioforsk	Utvikling av kunnskap for design og drift av Aquaponic-systemer for bærekraftig matproduksjon	200
Agder Energi Nett AS	Ny sensorteknologi for tilstandsbasert vedlikehold av trestolper	200
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET FORSKNINGSSTASJONEN FLØDE	Optimalisering av datainnsamling i marine bevaringsområder	200
Smaken av Grimstad AS	Ny emballasjeteknologi anvendt på innovative grønnsaksprodukter for økt bruk av norske grønnsaker i nye måltidskonsepter.	200
X-SUBSEA NORWAY AS	Improve Visibility Underwater	200
NODE, NORWEGIAN OFFSHORE & DRILLING ENGINEERING	NODE Water Technology Transfer	200
TRILOBITE MICROSYSTEMS AS	Heavy Metals Catcher - Separation of particles for heavy metals bioremediation and biomining	200
TOTALT		8225